

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 12.11.2015

Vår ref.: 201504434-6

Arkiv: 623

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Velaug Amalie Mook

NVEs vurdering i klage på ny beregning av nettleie - vedtak

■■■■ klager på Fredrikstad Netts beregning av nettleie. NVE har vurdert Fredrikstad Nett AS sin tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE finner at Fredrikstad Nett AS har en tarifferingspraksis som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

NVE viser til e-post av 13. juli 2015 fra ■■■■ med klage på Fredrikstad Nett AS (FEN) sin nye beregning av nettleie. Fra 1. august 2015 beregnes nettleien for kunder med AMS måler et effektledd, i tillegg til et fastledd og et energiledd.

Tariff gjeldende til og med 31. juli 2015 eksklusive avgifter:

Tariffgruppe	Fastledd (kr/år)	Energiledd (øre/kWh)
Husholdning	1714	16,4
Hytte	1942	16,4
Næring	1714	16,4

Tariff gjeldende fra og med 1. august 2015 eksklusive avgifter:

Tariffgruppe	Fastledd (kr/år)	Energiledd vinter (øre/kWh)	Energiledd sommer (øre/kWh)	Effektledd vinter (kr/kW/måned)	Effektledd sommer (kr/kW/måned)
Husholdning	500	5	3,5	86,2	28,4
Hytte	500	5	3,5	86,2	86,2
Næring	500	5	3,5	86,2	28,4

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 T LLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARV K

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Klager ber NVE vurdere om FEN ensidig kan legge om tariffstruktur med 16 dagers varsel, uten å angi konsekvens for kunden basert på historisk forbruk. Og om FEN i henhold til gjeldende regelverk har anledning til å differensiere effektleddet for sommermånedene mai til oktober mellom fritidsboliger og husholdninger.

NVE har i brev av 14. august 2015 bedt FEN redegjøre for saken, og varslet vedtak.

FEN har i brev av 3. september 2015 redegjort for tariffomleggingen, og spesielt begrunnelsen for forskjell i effektledd for hytter og husholdninger, hvilke konsekvenser omleggingen har for gjennomsnittskunden, og hvordan kundene er varslet om omleggingen.

FEN skriver at de har analysert data for nesten 7000 enkeltkunder i perioden 1.1.2012-31.12.2014 i forkant av omleggingen. Motivasjonen er et ønske om mer rettferdig fordeling av tariffkostnaden mellom kunder innen hver kundegruppe, og et ønske om at kundene skal være mer bevisste på sin strømbruk. Det ble tatt høyde for 5 % reduksjon i avregningsgrunnlaget, som fastsettes som et snitt av de tre høyeste timene per måned. Etter omleggingen utgjør effektleddet om lag 75 % av samlet tariffkostnad.

Forskjell i effektledd for husholdninger og hytter om sommeren begrunnes med at over halvparten av de aktuelle kundene på Hvaler er hytter som benyttes mest i sommerhalvåret, samtidig som mange hytter har minimumsoppvarming også om vinteren. FEN peker på at lastkurven over året for husholdninger og hytter er vesentlig forskjellig. Husholdningskunder har klar sesongvariasjon styrt av oppvarmingsbehovet, mens hyttekundene som gruppe har tilnærmet like høy last gjennom hele året med makslast i påsken. Videre skriver FEN: «Mange av kretsene i lavspentnettet er helt dominert av hyttekunder, og det er derfor viktig at hyttekundene er bevisste på kapasitetsutnyttelsen også om sommeren. For å sikre at hyttekundene får et reelt prissignal, er derfor effektleddet ikke sesongdifferensiert for denne kundegruppen.»

FEN oppgir at det ved utarbeidelse av tariffen ble lagt til grunn at samlet inntekt fra de aktuelle kunder ikke skulle endres, og at fordelingen mellom kundegruppene skulle være som tidligere. FEN oppgir at gjennomsnittlig tariffkostnad for hytter er betydelig lavere enn for husholdninger. FEN skriver at når man justerer for forventet lastflytting og avregning av tretimerssnitt, vil hyttekunder som gruppe ha uendret eller en litt lavere gjennomsnittlig tariffkostnad, mens husholdningskunder som gruppe vil ligge nær eller litt over null endring.

Angående varsling av tariffomleggingen, oppfatter FEN at de har informert kundene tilstrekkelig og i rimelig tid. FEN viser til informasjon i aviser, e-post og fakturavedlegg, samt til informasjonsfolder sendt kundene i uke 28.

Klager har i e-post av 13. oktober gitt sine kommentarer til FENs redegjørelse. Disse er i grove trekk gjengitt i punktene under:

- Besparelsen i tariffens fastledd for hyttekunder i forhold til husholdninger utgjør 38 kroner per måned, og rettferdiggjør ikke et tre ganger høyere effektledd i sommerhalvåret enn effektleddet til husholdninger.
- Oppgitt maksimal last for husholdninger i 2013 er ikke konsistent.
- Påstanden om at hyttekunder står for nesten like høyt effektuttak som husholdninger, stemmer i mindre enn halvparten av årets måneder, og i fem av disse månedene er summen av de to kundegruppenes forbruk ikke i nærheten av maksimallasten i januar.
- Manglende informasjon om belastning over døgnet, og mellom helger og ukedager.

- Hytter har vesentlig mindre fleksibilitet enn bolighus på grunn av færre bruksdøgn.
- Urealistisk å anta 5 % reduksjon i avregningsgrunnlag for hytter som følge av ny tariffstruktur. Forbruket vil trolig øke, da det ikke vil lønne seg å slå av f.eks. varmtvannsbeholder ved helgebruk.
- Ved at de tre høyeste timene danner avregningsgrunnlaget premieres ikke brukerne til å skyve last fra f.eks. fredag kveld til søndag formiddag. Kunden trenger sanntidsinformasjon om forbruket sitt, og å vite når nettselskapet ønsker at man bruker strøm.
- Det fremgår ikke av faktura hvilke tre timer kunden hadde sin topp last.
- Timen med gjeninnkobling etter utfall bør ikke være med i avregningsgrunnlaget.
- Lavspentnettet er i stor grad kundefinansiert gjennom anleggsbidrag.

NVE har i e-post av 26.oktober gitt FEN anledning til å komme med ytterligere kommentarer i saken. FEN har gitt sitt tilsvarende i brev av 4. november.

FEN forklarer at tallene [redacted] oppfatter som inkonsistente er korrekte, men med ulik referanse. Sammenlagret maks effekt per kundegruppe er 8,8 kW for husholdningskunder slik graf viser, mens tabellen viser last i husholdningene i den måneden (mars) som har høyest samlet, sammenlagret effekt for alle kunder.

Når det gjelder tidsoppløsning av effektledet skriver FEN at selskapet har vurdert en finere oppløsning med differensiering over døgn og ukedag, men at slike tariffer er vanskeligere å kommunisere til kunden, samtidig som erfaringer fra utlandet tilsier at kundene tilpasser seg gjennomsnittstariffen.

FEN presenterer en figur med tariffkonsekvenser ved overgang fra energi til effekttariff for 4500 berørte hyttekunder i perioden 2012-2014. Figuren viser at om lag halvparten av hyttekundene får lavere nettleie med ny tariff enn med gammel, og at endringen i praksis er null for hyttekundene samlet. FEN vurderer at kunder med høyt effektuttak kombinert med lav brukstid¹ har vært betydelig subsidiert av øvrige kunder i forhold til de kostnader de påfører nettet gjennom høyt effektuttak.

Om mulighet for lastflytting skriver FEN at lav brukstid per definisjon gir større mulighet for lastflytting, og viser til at det finnes enkle og rimelige styringssystemer uten tap av komfort for kunden. Når det gjelder sanntidsinformasjon viser FEN til tilbydere i markedet som tilbyr smarte og rimelige løsninger for visualisering og styring av effekt- og energiforbruk.

FEN skriver at forventningen om 5 % reduksjon i maksimaleffekt er realistisk å oppnå og viser til at det innebærer at en hytteeier med makseffekt på 4 kW reduserer maksimaluttaket med 200W, eller ett trinn på en liten panelovn.

FEN oppgir at de har drøftet og analysert situasjonen ved utfall inngående, og at det er liten grunn til å tro at gjeninnkoblingslasten vil være vesentlig høyere enn ordinær makslast.

NVEs vurdering

Ved uenighet mellom kunde og nettselskap om vilkår for tilknytning og bruk av nettet fatter NVE vedtak i saken med hjemmel i energilovforskriften § 4-10.

¹ Brukstid er forholdstallet mellom kundens årlige energiforbruk (kWh) og kundens maksimaleffekt (kW).

Når myndighet etter energiloven eller energilovforskriften er lagt til NVE, kan NVE med hjemmel i energilovforskriften § 9-3 gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av energiloven.

Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide tariffen i sine områder. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffen som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk.

NVE legger til grunn at klagen gjelder hvorvidt FENs informasjon om endring i tariffstruktur er i henhold til gjeldende regelverk, og om FEN har anledning til å differensiere effektleddet i tariffen i perioden mai til oktober mellom husholdninger og hytter.

Inntektsrammeregulering av nettselskapene

Nettselskapenes inntekter fra nettleien er regulert ved at NVE årlig fastsetter en tillatt inntekt for hvert enkelt nettselskap. Nivået på den tillatte inntekten fastsettes slik at inntekten over tid skal dekke kostnadene ved drift og avskrivning av nettet, samt gi en rimelig avkastning på investert kapital, gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet. Nettselskapene skal fastsette nettleien slik at den så langt som mulig ikke overstiger tillatt inntekt.

NVE kontrollerer hvert år hvorvidt inntektene fra nettvirksomheten har vært høyere enn tillatt inntekt. Dersom dette er tilfellet, blir nettselskapet pålagt å betale denne merinntekten tilbake til kundene gjennom lavere nettleie de påfølgende årene. Nettselskap som har hentet inn mindre enn tillatt inntekt har mulighet til å hente inn tilsvarende mer gjennom nettleien de påfølgende årene.

Informasjon om tariffendringer

Nettselskapenes informasjonsplikt er omtalt i kontrollforskriften § 13-5. Bestemmelsens fjerde ledd lyder: «*Nettselskapene skal innen rimelig tid før endring av tariffene trer i kraft informere den enkelte nettkunde om tariffendringer. Informasjonen skal inneholde en begrunnelse for tariffendringene.*»

Klager ber NVE vurdere om 16 dagers varsel oppfyller kravet til rimelig tid. I forarbeidene til bestemmelsen skriver NVE i dokument nr. 20 2005: «*NVE finner det ikke hensiktsmessig å definere rimelig tid konkret. Rimelig tid må blant annet sees i forhold til nivået på og konsekvensene av endringen. Det vil være nødvendig med lenger varslingstid jo mer omfattende endringen er.*»

Praksis over lang tid i bransjen, som også er akseptert av NVE, er at tariffendringer skal varsles kundene minimum 14 dager før endringen trer i kraft. I dette tilfellet er strukturen i tariffen endret grunnleggende, ved at det innføres et nytt effektledd som utgjør om lag 75 % av nettkundenes tariffkostnad. Samtidig er fastledd og energiledd redusert tilsvarende, slik at tariffen for en gjennomsnittlig hyttekunde over året skal være om lag uendret ifølge opplysninger fra FEN. NVE mener FENs varsel om tariffendringen i dette tilfellet tilfredsstillende til rimelig tid i kontrollforskriften § 13-5 fjerde ledd.

Når det gjelder informasjon om hva den enkelte kunde må betale med ny nettleiestruktur basert på historiske forbruksdata, plikter ikke nettselskapet i henhold til gjeldende regelverk å oppgi dette. Av hensyn til kundene, vil NVE likevel oppfordre til at nettselskapene så langt det er mulig, gir kundene detaljert informasjon ved endringer i tariffstrukturen.

Ut i fra dokumentasjonen NVE har mottatt i saken vurderer vi den informasjonen FEN har gitt kundene om tariffendringen å være i tråd med gjeldende regelverk.

Utforming av tariffer

Innenfor inntektsrammen og rammene satt i kontrollforskriften har nettselskapene frihetsgrader når det gjelder utforming av nettleien.

Kontrollforskriften §§ 13-2 og 14-2 fastslår at tariffene for uttakskunder i distribusjonsnettet skal bestå av et fastledd og et energiledd. Det er også anledning til å benytte et effektledd for avregning av kunder i distribusjonsnettet. Kontrollforskriften § 14-2 annet ledd fastslår: *«Kunder med effektavregning i distribusjonsnettet skal belastes fastledd, energiledd og effektledd. Fastleddet skal som et minimum dekke kundespesifikke kostnader. Energileddet skal som et minimum dekke marginale tapskostnader i nettet. Effektleddet skal baseres på kundens effektuttak i definerte perioder.»*

FEN skriver at formålet med innføring av effektledd er todelt. «For det første ønsker vi å bidra til en mer rettferdig fordeling av tariffkostnad mellom kunder innen hver kundegruppe. Med energibasert tariff er det slik at kunder med høy brukstid systematisk betaler mer for samme kapasitet enn kunder med lav brukstid. For det andre ønsker vi at kundene skal være mer bevisste på sin strømbruk, og unngå mye samtidig last der kunden faktisk har mulighet til å spre lasten bedre.»

NVE har i høringsdokument nr. 3 2015 pekt på at å hente inn faste kostnader gjennom energileddet i tariffen kan være uheldig, ettersom strøm fra nettet da blir relativt sett dyrere for kunden i forhold til andre alternativer. På bakgrunn av kostnadsstrukturen i nettet, og med de mulighetene nye målere gir, har NVE tatt til orde for en mer effektbasert kostnadsfordeling. NVE har skissert ulike alternativer for hvordan man kan tenke seg at dette gjøres.

Differensiering av effektleddet

Kontrollforskriften § 13-1 bokstav c) stiller krav om at *«nettselskapet plikter å tilby alle som etterspør netjenester ikke-diskriminerende og objektive punktтарiffer og vilkår»*. Samtidig kan tariffene *«differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold»*, jf. § 13-1 bokstav e).

FEN differensierer effektleddet mellom hyttekunder og øvrige kunder i perioden mai-oktober, slik at hyttekunder har likt effektledd gjennom hele året, mens øvrige kunder har et lavere effektledd i de nevnte måneder.

FEN skriver at de på denne måten vil sikre at hyttekunder får et reelt prissignal, også om sommeren når hyttene benyttes, da flere lavspenkretser er helt dominert av hyttekunder. Mens lastkurven for husholdninger har klar sesongvariasjon, har hyttekunder som gruppe tilnærmet like høy last gjennom hele året.

Kravet om ikke-diskriminerende og objektive tariffer innebærer i utgangspunktet at lik bruk skal ha lik pris. Slik effektleddet hos FEN er utformet får hytters effektuttak om sommeren en høyere pris enn husholdningers effektuttak i samme periode. Når tariffer differensieres etter kundegruppe, er dette for å gjenspeile forskjeller i kundespesifikke kostnader, eller kostnader forbundet med ulikt effektuttak eller ulik brukstid. Disse forhold vurderes som objektive, kontrollerbare og relevante i henhold til § 13-1 bokstav e). NVEs oppfatning er at differensiering av tariffen etter kundegruppe hovedsakelig skal gjøres gjennom tariffens fastledd. NVE har ved forvaltningspraksis akseptert at nettselskapene differensierer fastleddet i tariffen til ulike kunde grupper på grunnlag av de ovenfor nevnte forhold, eller at fastleddet differensieres etter kundenes mulige effektuttak (sikringsstørrelse).

For eksempel vil hytter og fritidsboliger normalt ha en lavere brukstid enn husholdninger på grunn av lavere forbruk. Denne kunde gruppen kan da tariffes et høyere fastledd for å veie opp for at de ellers ville bidratt mindre til dekning av de faste kostnadene i nettet gjennom det bruksavhengige energileddet

i tariffen. Fastleddet for hyttekunder kan likevel ikke settes så høyt at en gjennomsnittlig hyttekunde dekker en større andel av de faste kostnadene i nettet sammenlignet med en gjennomsnittlig husholdningskunde.

Kontrollforskriften § 14-2 fjerde ledd omhandler utforming av effektleddet: *For lavspent uttak skal effektleddene være kvantumsdifferensierte. Disse tariffene skal utformes slik at alle kunder betaler samme pris for uttak opp til første trinn og lavere satser ved de senere trinn. Alternativt kan tariffene fastsettes på annen måte som gir tilsvarende virkning.»*

Etter NVEs vurdering er det ikke anledning til å differensiere effektleddet mellom ulike kundegrupper, da dette vil innebære at disse kundene ikke betaler samme pris for uttak, opp til første trinn jf. § 14-2 fjerde ledd.

NVE ber FEN endre utformingen av effektleddet i tariffen, slik at den ikke er i strid med kontrollforskriften §§ 13-1 bokstav c) og 14-2 fjerde ledd.

Krav til informasjon på faktura

Klager skriver at det ikke framgår av faktura hvilke timer som danner avregningsgrunnlaget for tariffen, slik at forbrukerne i dag ikke har oversikt over fakturagrunnlaget.

NVE vil informere om at krav til utforming av faktura er nedfelt i kapittel 7 i forskrift av 11. mars 1999 nr 301 om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester. Kapittel 7 omhandler i dag krav til fakturering av husholdninger. I endringsforskrift av 26. juni 2015 nr. 801 som trer i kraft fra og med 1.1. 2016 er kapittel 7 endret til å gjelde alle forbrukere, også private hyttekunder. Det vil si at fakturaen fra og med 1.1. 2016 må inneholde oversiktlig og lett forståelig informasjon om fakturagrunnlag, herunder kundens maksimale effektuttak dersom dette er relevant for tariffingen, jf. målings- og avregningsforskriften § 7-2.

Vedtak

NVE finner at Fredrikstad Nett har en tariffpraksis som er i strid med §§ 13-1 bokstav c) og 14-2 fjerde ledd i kontrollforskriften. Det er etter gjeldende regelverk ikke anledning til å differensiere effektleddet mellom ulike kundegrupper ved lavspentuttak.

Tariffen må endres i tråd med regelverket og føringer i dette vedtaket, senest med virkning fra 1.1.2016. NVE ber Fredrikstad Nett holde NVE underrettet om de endringer som planlegges, og sende NVE en redegjørelse om dette innen 10. desember 2015.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Velaug Amalie Mook
rådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Mottakerliste:

Fredrikstad Energinett AS

